

FÄRGSTARK MUSIKPROFIL

Mani Mattsson, numera skönt vitlockig, är en färgstark profil i pingstväckelsens musikliv, som han nu varit en del av i drygt 60 år. Bakom den försynta ytan döljer sig ett musikerproffs uti fingerspetsarna. En trivsamt, torr humor lättar upp umgänget med denne veteran, som har mycket att berätta. Det är ingen risk att man har tråkigt i hans sällskap. Efter att ha medverkat på hundratals skivinspelningar har han nu vid 79 års ålder gjort solodebut med musikskivan "Melody divine". (2006)

Ni som följde serien *Minns du sången* i SVT minns säkert en äldre man med långt vitt hår och härlig utstrålning som vant satte sig vid pianot. Han heter Mani (egentligen Emanuel) Mattsson, och i Mattias Agnesunds läsvärda bok om storsångaren Einar Ekberg omnämns Mani som en av Ekbergs ackompanjatörer. I sin bok skriver Agnesund att Mani till det yttre kan förefalla något excentrisk. Hans långa, vita, lockiga hår och finurliga uppsyn kan ge associationer till en galen professor. Mani ler åt kommentaren.

– Jag minns en gång när jag stod i en kassakö i USA och någon knackade mig på ryggen med frågan: 'Einstein'? Jag är tacksam att han inte sa Frankenstein, skämtar Mani, och avslöjar att det händer att folk kommer fram till honom och vill känna på hans hår.

Vi träffas i den stora Filadelfiakyrkan i Stockholm, där han varit medlem i 60 år och medverkat med många musikinsatser. Hela Manis liv har präglats av musik, även om det såg kritiskt ut när han som 16-åring fick sin hand skadad av en hemmagjord smällare. Läkarna såg först ingen annan möjlighet än att amputera högra tummen, som bara hängde i en tunn hudflik. Men tummen räddades mirakulöst nog, men det innebar att Manis nyligen inledda bana som jazzmusiker fick ett abrupt slut.

– Ja, när jag låg där på operationsbordet bad jag en enkel bön: Gud, får jag behålla tummen så ska jag i fortsättningen spela för dig.
(På 1940-talet var det uteslutet att ett så livsavgörande val kunde kombineras med att spela jazzmusik).

Det löfte han gav till Gud har Mani varit trogen genom hela livet. På sin nyutkomna skiva uttrycker Mani på omslaget sitt tack till Gud för musikens gåva.
– Jag är verkligen skyldig Gud allt tack för att han givit mig detta förtroende att förkunna evangelium med min musik. En predikan kan man bygga upp ett försvar inför men sången och musiken går rakt in i hjärtat.

Mani har mycket att berätta från ett händelserikt musikerliv, då han ackompanjerat kända sångare som Einar Ekberg, Jan Sparring och Rolf Björling. Många har vädjat till Mani att han ska skriva sina memoarer, och att döma av vår korta intervjustund, då minnena bara flödar, så kommer det inte att saknas stoff i alla fall. Det gäller för den efterfrågade folkpensionären att hinna med bara...

Rolf Björling (1928-1993), son till den oförliknelige Jussi, samarbetade Mani med i 34 år. Det började med att Simon Brehm, på den tiden känd orkesterledare och manager för bland annat Lill-Babs, ringde upp och bad om hjälp att producera en skiva med andliga sånger som Björling skulle sjunga in.

– Från första stund ägde jag Simon Brehms fulla förtroende. Han gav mig fria händer att stå för sångvalet, något han aldrig gjort tidigare. Det enda förbehållet han hade var att jag inte kunde ha Kungliga Hovkapellet med på alla sånger, för då skulle skivan bli en förlustaffär. Rolf och jag blev sedan väldigt goda vänner och han anförtrode mig att han aldrig lämnat sin barnatro och Gudsrelation, även om han inte alltid levt som han borde. Min dotter, som jobbar på Sveriges Radio, ringde till oss i Florida en dag och berättade att Rolf fått sluta sina dagar. Jag ringde omedelbart hans hustru Nina, som berättade om hans sista timmar, innan 'han gick in i ljuset', som hon uttryckte det.

Jan Sparring (1930-1992) var den lovande operasångaren som blev frälst och började en helt ny karriär som kristen sångare. Mani följde Sparring från de första stapplande stegen som kristen, då han en tid jobbade i Manis affär. Som manager, arrangör och ackompanjatör var det Mani Mattsson som gjorde Sparring alltmer förtrogen med den kristna musikskatten. På Sparrings begravning fick Mani förtroendet att ansvara för programmet.

– Det blev en fantastisk begravningshögtid, en manifestation för den andliga sången. Alla sjöng inspirerat med i de kända läsarsångerna så det dånade i kyrkan, och när Arne Domnérus spelade Almighty God av Duke Ellington stod tiden stilla. De många professionella musikerna och artisterna var djupt gripna av ett heligt allvar.

Turnéerna med den hyllade kyrkosångaren Einar Ekberg (1905-1961) har en speciell plats i Manis hjärta. I likhet med flera andra av Ekbergs mera kända ackompanjatörer vittnar Mani om det kongeniala samspel som fanns mellan sångare och ackompanjatör. De sporrade varandra till musikaliskt högtstående och andligt inspirerade framträdanden som gjorde intryck på lyssnarna. Som ackompanjatör tycker Mani det är viktigt att kunna texten till sångerna och anpassa musiken därefter, och att följsamt följa sångarens uttryck genom att ha en ögonkontakt som uppfattar de sublimesa nyanserna.

Mani har många roliga minnen från turnéerna med Ekberg, då denne visade en annan sida av sin personlighet, en pojaktig humor, med sinne för practical jokes.

– En gång åkte vi i turnébilen någonstans i USA, det var varmt och Ekberg hade handen utanför det uppvevade fönstret. Plötsligt hördes ett dunkande ljud, föraren saktade farten och stannade och ljudet avtog i takt med det. Vi gick runt bilen och kollade men hittade inget anmärkningsvärt, men när vi såg Einars roade min förstod vi vad ljudet kom ifrån. Einar Ekberg var verkligen en helgjuten människa, med en underbart fin och mjuk personlighet.

Ett möte som den populära Ekberg såg som en höjdpunkt i sitt liv var när han sjöng i Pedersöre kyrka i Manis barndomsbygd Jakobstad i Svenskfinland.

– Kyrkan som rymmer ca 3 000 personer var alldeles fullsatt och många fler lyssnade via högtalare. Einar var helt överväldigad, han hade aldrig mött en sådan respons vid någon annan konsert. När vi åkte iväg efter konserten kantade folk gatorna i långa led och vinkade. Det var helt oförglömligt...

Mani Mattsson strålar av entusiasm och vitalitet och är mycket engagerad, trots problem med synen, något som fick en överläkare han konsulterade att råda honom att sluta spela och med ålderns rätt dra sig tillbaka. Som tur var fick Mani kontakt med en ny läkare som hade en annan uppfattning. Han beviljade färdtjänst och möjliggjorde därmed för en trogen publik att även fortsättningsvis få glädjen att lyssna till denne store musikaliske kreatör. Nu har han samlat några musikaliska pärlor på sin skiva, förhoppningsvis kommer de *skriftliga* memoarerna också när inspirationen rinner till.

Fakta om Mani Mattsson

Född var och när: I ett pingsthem i Jakobstad i Svenskfinland i januari 1927. Mina föräldrar var pionjärer i pingstväckelsen, vilket gav mig chans att tidigt möta kända pingstledare som Smith Wigglesworth, Donald Gee, Lewi Pethrus och T B Barratt i mitt föräldrahem.

Bor: I Hägersten utanför Stockholm, i Florida på vintrarna.

Aktuell med: Första egna skivan just utkommen. Mycket engagerad som musikkåsör, då jag varvar de otaliga episoderna ur mitt händelserika liv med musik. Både live och med glimtar ur mina många skiftande skivproduktioner.

Bakgrund: Organist, pianist, arrangör, producent, kompositör och textförfattare. Medverkat på närmare 500 skivor i Sverige och utlandet. Har haft egen inspelningsstudio och musikaffär.

Familj: Hustrun Ebba, nästa år har vi varit gifta 60 år. Två döttrar, tre barnbarn.

Favoritmusik: Gillar all *god* musik, country&western, storband, klassiskt. Musiken är från Gud, allt beror på hur vi hanterar den, vad vi gör av den.

Dold talang: Gillar att snickra och har byggt två sommarstugor själv. Bra på att baka Schwarzwaldtårtor. Har ofta med mig en när jag hälsar på vänner. Brukar göra succé. Ibland undrar jag om jag blev bjuden för min *egen* skull eller för tårtans... Har även ägnat mig åt sömnad och bland annat sytt klänningar till frun och döttrarna.